

Co-funded by the Rights, Equality
and Citizenship (REC) Programme
of the European Union

УКРЕПВАНЕ НА СИСТЕМАТА
ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО
В БЪЛГАРИЯ

STRENGTHEN

Увеличаване на капацитета на социални работници, специалисти
в сферата на образованието и полицията с цел укрепване на
системата за закрила на детето в България

Обучителен модул 3: КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

ФОНДАЦИЯ
РАБОТИЛНИЦА
ЗА ГРАЖДАНСКИ
ИНИЦИАТИВИ

УКРЕПВАНЕ НА СИСТЕМАТА
ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО
В БЪЛГАРИЯ

Проект „Укрепване на системата за закрила на детето в България чрез изграждане на капацитета на професионалисти от сферата на социалните услуги, образованието и полицията“ се изпълнява с финансовата подкрепа на програма „Права, равенство и гражданство“ на Европейския съюз.

КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ ПРИ НАСИЛИЕ

(чл. 3бг. от Закона за закрила на детето ЗЗДет.)

- Сигнал за дете в риск от насилие в Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“;
- Отдел «Закрила на детето» създава мултидисциплинарен екип, членовете на който работят заедно до приключване на случая;
- Екипът разработва план за действие за защита на детето или за предотвратяване на насилието;
- До изтичането на 24 часа от получаване на сигнал за дете в риск или жертва на насилие или експлоатация социален работник прави оценка на сигнала.
- При потвърждаване на информацията социалният работник уведомява устно по телефон, включително мобилен, и писмено по пощата, по електронна поща или факс членовете на екипа по ал. 1, като определя дата и час за събиране на екипа.

КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ ПРИ НАСИЛИЕ

(чл. 3бг. от Закона за закрила на детето ЗЗДет.)

- Водещ на екипа е социалният работник;
- В екипа задължително участват представител на:
 - районното управление на Министерството на вътрешните работи (районен инспектор, инспектор от детска педагогическа стая или оперативен работник)
 - районната прокуратура
 - представител на общината

По преценка на водещия социален работник на екипа се канят за участие:

- представител на регионалната здравна инспекция
- личният лекар на детето или представител на болницата, откъдето е постъпил сигнал по случая
- представител на регионалното управление по образованието и на училището, детската градина или друга образователна институция
- представител на доставчика на финансираната от държавния бюджет социална услуга, която детето ползва.

Кметът на общината подпомага **координацията** на дейността на мултидисциплинарния екип.

ЗАЩИТА НА ДЕТЕ – ЖЕРТВА НА НАСИЛИЕ ИЛИ ЕКСПЛОАТАЦИЯ (чл. 36д 3ЗДет.)

План за действие:

- Съдържа здравни, социални и образователни услуги за превенция на насилието или за възстановяване на детето.
- Когато насилието е извършено **от родител**, от лице, на което са възложени грижите за детето, или от лице, на което детето е поверено, на детето-жертва може да се предостави закрила с **настаняване извън семейството в социална услуга за деца**, пострадали от насилие или жертви на трафик.
- В решението на съда се постановяват мерки по отношение на родителските права и насочване на родителите към социални услуги за повишаване на родителския капацитет по предложение на дирекция „Социално подпомагане“.
- Когато насилието е извършено от **родител**, от лице, на което са възложени грижите за детето, или от лице, на което детето е поверено, дирекция „Социално подпомагане“ може да се обърне към съда или прокурор за предприемане на мерки по отношение на извършителя по Закона за защита от домашното насилие.
- При данни за извършено престъпление дирекция „Социално подпомагане“ изпраща сигнал до районната прокуратура за предприемане на мерки по отношение на извършителя по Наказателния кодекс.
- Когато насилието или експлоатацията на детето са извършени от лице, на което детето е поверено за предоставяне на грижи, защита, лечение или обучение на основание на съдебно решение, трудов или друг договор, органите на прокуратурата при внасяне на преписката в съда информират незабавно дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето и съответния работодател за незабавно отделяне на това лице от детето или от децата.

СТЪПКИ ЗА ДЕЙСТВИЕ В КРИЗИСНА СИТУАЦИЯ

1. Първо се погрижете за живота и здравето на пострадалите. Осигурете медицинската помощ и безопасността на мястото.

2. Определете рисковата група и кръга на засегнатите:

- Пострадалите, ранените, жертвите.
- Родители, роднини и близки на пострадалите.
- Свидетели, очевидци, съседни, доброволци, дарители, техници и др.

3. Определете приоритетите си като действия:

- Свържете се с най-близките на пострадалите.
- Уведомете възможно най-рано по-висшестоящите.
- Организирайте първа допсихологическа помощ.
- Потърсете помощ със специалисти по кризисна интервенция.
- Определете лице за даване на изявления за обществеността и медиите.

4. Със специалистите: Бъдете откровени и дайте свободен ход на всички Ваши запитвания, които Ви тревожат.

5. Запазвайте самообладание във всички действия. От Вашето психологическо състояние зависи цялостният положителен развой на нещата. Владейте тревогите и страха.

6. Подкрепете разширения кръг на засегнатите. Потърсете хора, институции, неправителствени организации, които да бъдат полезни за конкретния случай.

7. Планирайте последиците. Помислете за превантивната и последващата помощ за в бъдеще.

8. Ревизирайте ресурсите си. Когато кризисната ситуация отmine, извършете оценка на риска. Замислете се кое може да подобрите, кое не Ви е достигало. Направете изводи, които да ви помогнат да сте подготвени за следващи критични случаи.

9. Погрижете се за документалната страна на нещата.

10. Поздравете се. Отделете време за уважение, както към самите себе си, така и към всички ангажирани в справянето с проблема. „Браво!“, грамота, благодарствен адрес, бонус, неформална среща/разговор с участниците, които са Ви подкрепили и пр.

Координационен механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени български деца и деца — жертви на трафик, завръщащи се от чужбина

- Координационният механизъм доказва ефективността си и получи много висока оценка не само на национално, но и на международно ниво.
- Чрез него отговорните български институции се обединяват в случаите на непридружени деца.
- Държавната агенция за закрила на детето съвместно с МВР е отговорна за изпълнение Координационния механизъм, свързан със случаите на деца, жертва на трафик.
- Държавната агенция за закрила на детето работи в посока противодействие трафика на деца чрез:
 - участие в изготвянето на законодателни изменения;
 - разработване на програми по превенция на трафик;
 - практическа работа за подпомагането на децата – жертви.
- Активна работа на ДАЗД и доброто сътрудничество с компетентните български и международни институции за рефериране и обгрижване на конкретни случаи.

МЕХАНИЗЪМ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА ТОРМОЗА И НАСИЛИЕТО ВИНСТИТУЦИИТЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

- Въвеждането на общ механизъм се налага от разбирането, че реален напредък в справянето с насилието и тормоза може да бъде постигнат само при прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и изпълнява от всички участници в образователния процес.
- Дефиниции
- Класификация на формите на насилие и тормоз, и предприемане на мерки.

НАСОКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ

1. Прекратяване на ситуация на насилие и тормоз.
2. Подход за възстановяване.
3. Действия при тежък инцидент или при повторна ситуация на насилие или тормоз.
4. Насочване на детето и неговите родители към програми и услуги в общността.
5. Действия при насилие на дете/ученик срещу член на екипа на институцията.
6. Действията при насилие на възрастен срещу дете/ученик.

СИГНАЛ ЗА ДЕТЕ В РИСК

Задължение за подаване на сигнал за дете в риск

- Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция “Социално подпомагане”, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи.
- Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна.
- При постъпване на сигнал в Държавната агенция за закрила на детето, че дете се нуждае от закрила, председателят ѝ го препраща незабавно в отдел “Закрила на детето” в дирекция “Социално подпомагане” по настоящ адрес на детето.

Къде се подава сигнал?

- Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“
- ДАЗД
- Национална телефонна линия за деца 116 111 (денонощна, безплатна) към ДАЗД

СТЪПКИ ЗА ДЕЙСТВИЕ В КРИЗИСНА СИТУАЦИЯ

1. Първо се погрижете за живота и здравето на пострадалите. Осигурете медицинската помощ и безопасността на мястото.

2. Определете рисковата група и кръга на засегнатите:

- Пострадалите, ранените, жертвите.
- Родители, роднини и близки на пострадалите.
- Свидетели, очевидци, съседни, доброволци, дарители, техници и др.

3. Определете приоритетите си като действия:

- Свържете се с най-близките на пострадалите.
- Уведомете възможно най-рано по-висшестоящите.
- Организирайте първа допсихологическа помощ.
- Потърсете помощ със специалисти по кризисна интервенция.
- Определете лице за даване на изявления за обществеността и медиите.

4. Със специалистите: Бъдете откровени и дайте свободен ход на всички Ваши запитвания, които Ви тревожат.

5. Запазвайте самообладание във всички действия. От Вашето психологическо състояние зависи цялостният положителен развой на нещата. Владейте тревогите и страха.

6. Подкрепете разширения кръг на засегнатите. Потърсете хора, институции, неправителствени организации, които да бъдат полезни за конкретния случай.

7. Планирайте последиците. Помислете за превантивната и последващата помощ за в бъдеще.

8. Ревизирайте ресурсите си. Когато кризисната ситуация отmine, извършете оценка на риска. Замислете се кое може да подобрите, кое не Ви е достигало. Направете изводи, които да ви помогнат да сте подготвени за следващи критични случаи.

9. Погрижете се за документалната страна на нещата.

10. Поздравете се. Отделете време за уважение, както към самите себе си, така и към всички ангажирани в справянето с проблема. „Браво!“, грамота, благодарствен адрес, бонус, неформална среща/разговор с участниците, които са Ви подкрепили и пр.

РАБОТА ПО ГРУПИ

Обсъдете случая.

Изгответе План за действие.

